

Magyar Tudományos
AKADÉMIA
Főtitkári hivatal.

Epk. 1889 szeptember 30.

K.)

XIII.

Nádasdy-pályázat

Pályázik a Magyar Tudományos Akade-
mia gr. Nádasdy féle pályázatára.

Hunok romlása.

Elvezelő köllemény.

Éclige:

„Nem kird a sora, parancsol az
és egy halóval tartozunk,
És mit ránk mér a végeret
Az ellen nem lehet szavunk!...”

Maha-Bharata

fejre Károly utóm.

Előszó.

Telen szerény munkám kufforrasául a köztudatban élő mondán kivül felhasználtam korosra költönk, Tókai Mór „Regék” című könyvét, a székelyek közt élő mondacsiszét (p. o. Attila sótrónak leírása.) Thierry munkáit Attila koráról s több apró forrást. —

A mi a compositiót illeti, nagy részt Tókait követtem és pedig azért mert nékem sem semint a — fájdalom — elég sovány mondát termékesesebben kibővíteni nem lehet.

Élvező díszlettel

a Szerző.

Prolog.

Láttatok már éjjel ködborultán égen
Léni fényes csillagot, süxer nyst szivében,
Besugárzva a széles mindenséget
Gyorsan és a délre, gyorsan is és végét,
Bámulják a népek hosszú sücszölygát
Néma remegéssel szivvelik, csodolják,
A többi csillagok, mellette kis mécssek
Télve hűződnek meg ködébe az éjnek;

Fényesb üstökösök fog szólni ez ének,
Halalmas urát a hűnök nemének,
A kit az emberek hívják Attilának
Világ porolyának, Isten ostorának.
Mikél fellébeben, mindnyájan tudjátok,
Aranykője dalnok hagyta ezt le rótok.
Nyugszik már a dalnok, büvös szava ajka
Nem regél már nekünk, kik úgy csügglünk rajta.

Első ének.

I

Mintha szélcsend után, bérzes hegyvidéken,
 Rémes zúgás csendül meg a néma léghen
 S rá a dühös szelek egyenült erővel
 Birkóznak dühödten a szélcsend edővel,
 Nótus és Lucius s a szellendő Börs,
 Zúgnak mintha itt vón' az utolsó óra;
 Csendült a kiáltás a nagy palotába:
 „Meghalt a hűmöknek hatalmas királya!”

II

Majd megint elnémult, nem hitt önmagának,
 Kétségbe esve kelve újra sánadt,
 Előbb csak a hóiban, majd a pitvarokban
 Az egész országban, az egész világban. —
 Mint a vész tengernek szélkehényő úrja,
 Szélfől úrve a nagy világot bejárja;
 Ugy járta bé a hirt a kerek föld löját,
 Szívatva, álkozva a hűmök királyát.

III

Ott a barna hínok nagy tanácsba gyűltek
 Kim a szabad igen, büszke ménen ülve.
 Hojh! de még a mén is, mintha letke volna,
 Bisan állt a téren, farka lekonyulva,
 Még a termézet is hinni párta állta,
 Elbujt a vén nap is felleppalástjába.
 Azután ősz Torda így kezdé beszédét
 Rigondolva szépen elejét és végét:

IV

„Tiszteletben tartuk akaratát Néki,
 Ropyant birodalmait nagy bölcsen intési,
 Napnak, csillagoknak ügyel jórászára,
 Minden földi ember fel van róva nála.
 Adós vagyunk Néki mi egy halálunkkal
 Előbb utóbb egyszer csak eljö számunkra.
 Ott ül már exóta Etele körötte
 Földön leverl szolgák hadától körözve.

V.

Ezért hűn vitézek, umnák ivadéki,^{?)}
 A szonji sírásnak hagyjátok ti békít,
 Nem talál az nékiünk, igaz szilva fájnak,
 Hagyjuk csak az ilyet byzantzi udvarnak.
 Hallgassatok én rám, ki már arany ére
 Tanítom a népet igaz bölcseségre,
 Fogadjátok sómat, lehetnek apátok,
 Semmi rosszat szavam nem fog hozni rátok.

VI.

Most ti csináljátok szép ravobalt néki,
 Ej-nap azt őrizték hét-hétre az vitézi,
 Tört is csináljátok, — ezt bírom ti rátok —
 Örüljön a sírban nyugovó királyok.
 Hordassatok széjjel kardot a vidéken,
 Eljőjön mindenki fejev. ex. l. ében!
 Jaj az öreg költő s engedé a népet,
 Hadd oroljanak el, kiki dolga végett.

VII.

Maga pedig mondó, álomlálo² szüzet,
 Azzanak utáno, válogatva lixet
 És elméne velök Dunának partjóra
 Holott a vén folyó nagy görbét csinála
 És árola lix sík. - Kibélelte seápen
 Melven jó vítéit hagyta ott őrségen.
 Az álomlálokat oda betételeve,
 Diófa levéllel őket befedette.

VIII.

Okalatt a Kádóc, földesok és vének
 Összejűlték a munkalevő népet.
 Kinek-kinek osztják, mi lesz a munkája,
 Nyűvszó szolgálhatnak se szexi, se száma.
 Mint a hangyaboly, mely téli lakot épít,
 Munkálkodik a dolgot nagy serényen végzi.
 Ugy sűrűgtek itten a rabszolgo népek
 Jép helyet készítve azok selemének.

IX.

Attila szörloenyu lakónak előtte
 féles czölönöket vertek le a földbe.
 Kihegyerve alját, tetejét meghagyva
 fép sudoré menyőket vertek bele abba,
 Agbogát leváglák s hogy mutatna szebbet,
 Köréje selyemből falat kerítették.
 Arulón köréit vizozintre kitöltve
 Párcsontakarókat raklak le a földre

X

Tetejére vontak drága selymet, kékét,
 Kiöbrösölve rajl földet és menyéjét.
 Kétrezzee osztollák, az alsó részében
 Kiválóik hogy mit felt Attila élében.
 Ott ült Attila, körülle a vének,
 Folegen követek jövének menének
 Lesvén ajakörül háboru vagy béke
 Fenger drága marhat raklak le elébe.

XI

Város is festettek, fallal körülvéve,
 Gölyacsulaid repült felette a légben.
 Allila ott áll a jelre mutató
 Füzelte vitéket egy újabb kohómaos.
 Odébb nagy tábor volt kirajzolva szépen,
 Középen a király, szízes fehér méven,
 Elölle az egyház galambos szolgája
 Erdékelt kegyelmel harója számára.

XII

Távolabb tábor volt, tele hadi néppel,
 Hun, alán, kudurgur, göth és wéd vitéssel,
 Középen üres hely, kerék ott a rajta,
 Körüle pap, költő, mindenféle fajta.
 Emitt az alán pap jóvesztőit rózza
 Teker posztószélen, arról magyarázva
 Titkait a sűrű jölylye jövendőnek
 I hogy vajjon a hadra jó-cose napok jönne

XIII

Mellette a göttel scald barom bétit nézi,
 A sok rozg előjelt rozgabbal tetézi.
 A fehér hün³⁾ bűvész rémesen dobolva
 Edézi elő a holdak lelket sorba
 Ezze nélkül toincsol, mignem kimerülve
 Tujtókoro szájjal személetesen dúl le,
 Rómpotózi testit komorán vizsgálja
 Efel, Mundzukh fia, a humok királya

XIV

Felső részén pedig Hadúr vaka festve
 Aranyzéken ülve felhők közepette,
 Fobb kezében béke, romlás a baljában,
 Előtte ül Efel trónjánok aljában,
 Rörötte a szolgálók, kiket erős karjai
 Halálra küldte le sok bajhozó harcokban.
 Ezek voltak festve a sátor falára
 Humok bűrhésége világ csodájára.

A sátorban korszék, söraranyból ékes,
 Körülte valónak hornincz szímolyseékek,
 Bennük eximerei hornincz tartománynak,
 Tizedet fejed hajtok Loten orlocának.
 Maga az őz király a középső széken
 Ül vala hadúrának kardjával kezében
 Fejében kifénülve tisztes őz sokálló
 Gyöngyfel való fűzve minden drága szála.

Aronban a síkon kimérték a helyet,
 Bajnoki játéka sorompót emeltek,
 Díjakat is keltek, arany, ezüst márhát,
 Fejű aranyt, ezüstöt, s kicaklak hamarján.
 Őz Torda azután a vének jóvával
 Aladár, Uzindur⁴⁾ s az ifju Csobával
 Törvényt látni ülték, nehogy bolondjába
 Bajtáronak csimöljön sorzat a bajtáron.

XVII

Telt adott a biró is a gyűlö jelce
 Termetes hűn vitéz lép a küzdőhelyce.
 Verdesi a vállait vén bivalynak böce,
 Csattog - csallog sarkán a mint lép előre.
 Silenczvetü börből van kiverve pajzsa,
 Löserény reng rajta, ki csóra, ki hajszra.
 Maga büszkén lépdel a küzdő jövénycen:
 "Ki legény a gáton, jöjön hát serényen!"

XVIII

Szőnek a vitézek, hogyne jövénec ki,
 Ki a bajtól féljen minczen olyan senki.
 Gepida bajnok volt, ki elsőnek állta,
 Ordas öccy farkas böcét hordta vállá,
 Ajjh! de hordhatta von' vad oroklónét is
 Nem dordolta volna az üdést fel még is
 Oda crap a vén hűn löncsöjje fokáival
 S csat lehall a nagy test a küzdőhely poráca.

XIX

I jött azután több is, jött még erősebb is,
 De az öreg vitét nem verte le egy is.
 Mint a sivatagnak serényes királya
 Et rángató macskót félre hajigálja
 I egyet mordul astein boszusan nevetve:
 „Az gondoltam tigris pedig egy rossz medve”;
 Nevetett a vén hún nagy serényit rázva:
 „Hát nem akad már több, a ki sikra szállna?”

XX

Csodás, hogy nem akad? vajh dőre ki volna
 Azért állni harcra, hogy feküdjön porba?
 Vajjon ha sas út le az ölyvek közébe,
 Jembeszállni vele ugyan egy is micsé-c?
 Rivalga sok hún nép s keret pajzosa félre
 Cripeli a győztest a bírók elébe.
 Búrokén verek által jutalmát a harcsmat
 I elégültem csapog sebkuzóltá orca.

XXI.

Töltek asztain mások, tömött orlopokban,
 Messze hányla fejnyit a sok hoidi kopja.
 Lóháton, gyalogszec, göth és hün vilézet
 Felvilágnak réme, népük büszkesége
 S jótékot csinóltak, — harcznak is bevátna,
 Elámult ki nézte rajta szemé szájja
 De hogy az öreg nap végső búcsút inté,
 Hívó kürt savára torra gyüle mindje.

XXII

Hétzer hét nagy asztal volt kerítve fejben,
 Gyereket számóra is egy a közepben.
 A legelső asztal vára őse Fordóra,
 Efel magzatira, hadak hadnagyóra,
 Mellettük leültek a táltosok s gyulák,
 Közüket sarkosok öblös arany kupák.
 Alsóbb asztalokhoz ült a többi népség,
 Jolgóltá ezeket más csat erüst készség.

XXIII

Éttek ittak asdon, sírva vigadónak
 Halotti toron a legnagyobb királynak.
 Ürültek a kupók, megest újra keltek,
 Sok dalos igricket gyászkinetre keltek:

"Leszállott már a nap
 De a setét éjbe,
 Letűnt már a hűnrak
 Drága szemé-fénye.
 Reggel a nap febben
 Megint felkel újra,
 Hej de már exulón
 Búsán süd a hűnrak.

Elele, elele
 Deigra jó királyunk,
 Mert nem maradál még
 Egy kicsiddég nálunk,
 Mert hagyál itt minket
 Karjain a búnak,
 Mert hagyál roszlóra
 Tegyvérét Hadirnak.

XXIV

Vissza a nagy sereg dudolgyatta kálkán,
 Előzőre csendesen, szomorúan, halkán,
 Kiöntve azután keserevét szivének
 S messze ki az éjbe elhallott az ének. —

Tegyzetek.

- 1) "Rumna'k ivadéki." Rumna c helyett Alirumna, lünderek, a monda szerint ~~ettől~~ származtak a húnok.
- 2) "Alomlato" fővénylato minőségű = az ki az álmokat meg tudja fejteni.
- 3) "Tehér hím" Tehérhúnok voltak és Tekese hímre.
- 4) "Alkila fia". Thierry ugyan csak kettőt említ u. m. Emmedxét és Ukindurt, én azonban hozzávettem Csobát, Emmedxéből pedig Arany után Aladäcl csináltam.

Második ének.

1.
Kétszer nyitá kedvét ki a Jelfutókn
Eset halálának gyászos napja óta,
Karmadik nyitáskor csobálkora vezett
Kegylen hátaim nyírsgó össze csobálkora,
Kemény erős hősök, mind megannyi szaffa
Kilooon, hi ilve, hi megint leu állva,
Váradak szavaira galambász. Fordának,
Kegyzemének vőgő" dírtet Áhílanak.

2.

Fordapedig méne Quinának partjára,
Ehol az ábulató szűzek sűrje állva,
Kev egyedül méne, hi hősök szulákka,
Miként Jeydeleu vaxeri karival,
Arxakát bonyollák hóféri lépelle
Kajaboufo" léptek lassan a penhelyre,
A földre borulva arxal napkelének,
Áldozatot hoztak a Kemény egének.

3

¹⁾
 Nagy irvasltan maglya nertt a Jolyoia
 Saryu Jusstos lany nyel-egnek szalla rola...
 Szep fekete barant is az utulo hertak
 Kozel felenelek, sardottak magosra,
 Hakra szepet nyakut, huz verit bovsava,
 Megvartak s szokott az magosra siparral,
 Husat letisztitak magyara dobaltak
 Haragos amanynak ily szokhat ajandak

4

Tetet kipu amany rozaknak kiralya,
 Rit fekete selked rouloisat kiranyja
 Pissta szuressegnek, egi igassignak
 Es okavsa a foltok ²⁾ ortogyi hordakot,
 Te arnya a foltok ³⁾ jonal ellusego,
 Felheseluseget beselik e veure,
 Meddig gyinyor kovas meg hltolnal jajjan,
 Akko lajzituak nyelusan sivalmaink.

5.

Neno volt elémked Etele kulála,
 Neno szárad megminket tetemé néálba,
 Miköz megalarásik büsake ucsimú proba,
 Melyet megnew lettünk Isten tudja óta.
 Könnyű már rajunk, a kik a nagy jóval
 Alottunk tenéked, bárcinyal, csikóval,
 Fogad el járvóelmis néked ajáclink
 Engedd a jobhú közt vigaszt istalálunk.

6.

Megváltak az utra normalva ije'ket
 Mics az erös maggya sövci legett,
 Forral lebecsölök, szelidák feliere
 Sismét vigau szokott fela tányar ipre,
 Zárány lapochaját beledobták süllat,
 Faltosok is gyalak arlái kövitallak,
 Ghorxácitő keunuel vigárvava jé're,
 Merre hasad a esont, arra avagy erre.

7.

Elydöbbentek rajta. Csak a földön pedig:
 „Csak a régi rossz jelző elö"menintlen,
 Oh halálmas jöten, a hi a világot
 Erös rabolával keményen irányzod,
 Miert, new könyörülte meg hínok belinésin
 Mely mindy hied volt halálmas kékén
 Miert, hajított le őket sennisejtek,
 Kér se szálljon rólatk keso"neuzevélek.

8.

Nyolcvanad tavasat taposom áttevnek
 S most jön ilyem nagy igazsá megint azé fejere
 Esle, Esle, new hallgattal' sáimra
 Esle, Esle, sár hallgattal' voltra,
 Tuskos ósa vakáltau new kelene tépajem
 Kőmese megily igazsá a berék hín népou,
 Jó Jüda balyáddal maróttam no tiz visca
 Csefejü jöszönek alját hínok isszák.

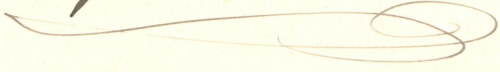
~

9

Nagy is nagy volt néked, mért vágyodál hirtől
 Mondtam díszomjadat val' kicsi kőpártól
 Magyarok ment volna nagyis fűvésirha
 S nem várná most annyi jóhimócsis sirtől
 Kődől, ha kedvedre egyen eslekedtél,
 Reggelmezz a népmek, kezelmek éretten
 Ésa nemax egyének, legalább a tésnek,
 Nem nyev a tűnnek örök se kedemek.

10.

Nagyra felmentek hallatlan magasra,
 Emeltek újra né ember mán magasra,
 Mivoltunk aszord, kardok hordozója,
 S most mint silány eskört lesújtás a pörbe
 Oh! mitasá megvessod mitasá megvessod
 S újra felvidulandó kuba korult éltünk,
 Mentass egy józok, jót, avagy kár rosszat,
 Csak ne gyötörd leltünk, kisseget közt hová

11.

Meghallgata' Gladiu' könyörgéseljijáj
 Szava' költetelá' táldas papipáját:
 "E' busúlj' já' urauo, meglettel hallgatva,
 Szavad' neu' vall' borsó' kinyvátou' falakú
 Etele' vére'nt' keso' sarjadéki
 Ew's' kividealmat' alapítanak' méjít,
 Felv' az' elentól', karától' sisselve
 Uruk' lesant' egy'lon' Anna' Jisra' elve

12.

Nyugvójál' meglebbe, hivau' mondva' rége
 Zsoltok' a' vére'nt', mines'v'ek' el'le'be'nt,
 A' kirus'at' teo', megis' lakol' érte
 Se' jó' se' rossz' neu' meg' soha' felv'és'be
 Ter' szavad' a' népe'nt', igaztalau' out'va,
 Semmi' a' vlagou' róla' le' neu' mos'va,
 Am' de' jó' is' teve' s' südj'ár' extar' í'plu'
 Meghív'at' ax'is'lan' hovat' ura' só'g'v'

13.

Lésze idő miton Eteleük vére,
 Kivel jöttett őse, akhoz meggyen kére.
 Khol jutalmul Vinnál kétszedő Dolgánat
 Praxadokira Jnylö Driga koronás kap,
 Sélui fog a neuret, tisztelevé esodaiba,
 Dulja fel bór keblöz néha sorsvörzaga,
 Jyga tákos állat, s felvidula foda
 Selyjett sküzetnek virjáz vette sorba

14

Fellevette őket s vizet megbesolva
 Feloldotta büvös álmukat alóla,
 Habástan minkeu tartva erös kéren
 Bndarvárka vitték őket jó vidérek.
 Angolvost a nép immár lassan állva
 Szégyenül tudni önköklé hivánessa,
 De hogy meg érkelek nyugt vendesüle,
 Egy jóvencsis nou sok, neu hallott kövüle

15.

Soxoláunat a saurát áhas eüchszóval:
 „Az ur a kiróval yonossal is jóval,
 Parancsolja neknek fái Eshrek,
 Tömbösötök és el seh' sem látott helyre,
 Föld alá, víz alá, seték ijzrakába,
 Aki elmentte maga so találja.
 Egyik koporsója földszögébe legyen,
 Másik napnyárokól kicimálva képen.

16

Yhadar akasztásaki kihalálja,
 Az válasszowelső Etele javóiban."
 Eláunilt a népség törté fajt rajta,
 Mit akar a mondás hozza su alajta,
 A harou fül is nem kis gondba ejte
 Miaz nivet magvát exifia sokbarijte
 Az öröské élö, nagyhadalmi jstau
 R. bitereu igargat udafem és itt leuu.

17.

Hiu leányok aújja vékony labáinak
 Öcsé, összehívta salposok gyulákat,
 Jézusét meg mit rejt Jézusét igéje
 Hadd, hogy őburalna himnok külső népe
 Se' ha rajtuk állk vőu' megis tettét volna,
 De miton aújisól érte' van a kovács,
 Ha akarom igaz van, ha akarom misshoz
 Mindent hiraláltak, nem az igazságot. -

18.

Tottalvok keverve Mindörök vére,
 Öcsé, a gyermek Druidákhoz méne,
 Mind hiába mindem, nem nehirokcsáva
 Hozzértelmet öntseim hadisten scavába,
 Ybüt, szegény jó Csaba kiber Jandulmstau,
 Zsolnások nem kaplat mit keres ő ottan
 Se' gőt, se hín nem volt skülső aújja Péka
 Dumbé leány volt ő, rimnát ivadéka.

19.

Övrettte volk be' l'ös neijef a linnak
 Kipeben koronäs exi'stoxiin turuhak
 Haa Eselvolk oslor, uuzäldas vott Reika
 Eselsetet vapott i' yögida be' esak.
 Hejsohsoor kartajel Eseläviä'karjät
 Haa igaxsiig n'itän' kiintesett hamaajän
 Vok k'ommet skäritott Jeluz äldatt'lelel
 Jöszelleue leviä m'indig Eseläuek.

20.

Hovvka Jordul, Cuaba, köngöräyve'rijsen
 "Anyän edes anyän, kilakozolejben,
 Akisuzozorette' tekint' m'axat'adra.
 Ne adol m'ardalikulax eu'exto' yondual
 Hozz megülje k'auat, hiss elio vott eddis,
 Ote enged, hozz lassa nouzot'uek vesetit
 Ringz esügge'it'rajtint, segitse l'om'at'ing' m'
 Ne outana' verit' sestver a sestvernet.

21.

Skótott volna tovább, fájdalma elnyerte
 Leborult a földre esendesen rologta,
 Neve magacit, búsiit, neve maga javacit,
 Testveret viszája, püszitüli énnacit.
 Addig addig sira, maga tünös álou
 Leszálla szemére könnyü, luge azánya
 Est látomást látott, anyja szálk le borra
 Lelkeket újacit, felvidulást borra.

22.

„Szivem szerelemet egyetlen hajtása,
 Először a lelket, léged igyem látva
 Vajha léged soha ne szülszék volna,
 Neve lelke sironu te rajszabraggódva
 Milyen sorst mire ráddára az égnek
 Lainod kell minit rohan noureud vorstent
 Ágyádpalotaja, mitentevskadössze,
 Szinnüzlet diadalit kitanuok jótott.

23.

Miként, úrnok sírját, mevével a himnalk,
 Kiknek hallatára egy kor sütha bujtak
 Am axéit, ne csüggelj, jóslat, öv, féged,
 Nohed osztára sors vedui a him népet,
 A bárla sok csapás közt, lakolva vőzkeint,
 Mégis viskaut hájja az elhagyott testreit,
 Segyesükbe vele, erős Jávó nőnek,
 De exolva Jávóval emészlő üvőnek.

24.

Am axéit, mit mondok, jót eszed be rájaid
 Ise lezella mondás igazi sudaja:
 "Füveszetet őz el soh se látott helyre"
 Jolyó, Juekére vizét ráserelve,
 "Mikénevetto, magase salálya"
 Mielőtt, beszálna, elője salála
 Föld alatt, víz alatt csak ilyen módleszen
 Bőtesen gondolta hi Jávóval ezt ekkéjűsen

25.

"Goldsbergből legyen egyik koporsója"
 "Pestaszinuszokból kétszemélybe tóva,
 "Belső koporsója naponyárból legyen"
 Aranyból esüdfőt bízauci művészet,
 Tücsöcsök aranytól és éjszaka kába,
 Külö koporsóját vasból kisimálva.
 Jlyképpente lésszen a kikitalálva
 Itt választassék első Etelejára.

26.

De jól vigyázz akkora, melyne lántörőjét,
 Koronának, koronának utainak koporsóját
 Rokkora a koronák, nehézségök kerhe
 Rajt hoz a koronák a viselő fejre.
 Kihívart fogját, ezüst nyilat benne,
 Azt választassék a kisre benne káro benne
 Kinevelnek táu majt, soha se buszjerte
 Azonvet legyobbau, a kimarad fejre.

24

Tünder volt az anyamú stünderi varásonne
 Késit'e nyilat' egy koroná apáénat.
 Kóruu neu használla soha amij éle
 Éve a mit megkivánt karja is elerte.
 Ammál sóbb széksiged' lesseuék' drája,
 Ammál sóbb áldást' hos' majd' serídvonáza
 Megkívánt' meg' majd' a hunkuat' népe
 Dicsvagy, lúrvagy' hogz neu, birkorale séje.

25

Akert' hogz ha azt mondat' ráteve a lúrra
 "Menj nyila apámunk, menj nyila Thadimua'
 Kúldjéd' báróf' messze, végére világnak,
 Vagy meg' akonistul' csillagok' hunkaba,
 Ne félj' cizját' kárhol' birtosau' salálya,
 De egyoxer' kilöved', visszanáma' ne varjád',
 Most' pedig' légy' áldott' szexesda' hünnejsen
 Minz' a mity'eu' nagz'ú' evoneret' let' séje.

29.

Szólott s megölelve szerettem magamat,
 Apolygatta gyöngéd csókokat szívára,
 „Négyedz kacsu csókot” ottan visszatevő
 Kés kezét áldólag terjesztve felébe.
 Utánna kapott ez: „Ne menjél jó anyám
 Feszély édes szüddel, szeliden nére kám
 Mészota elhagyál, kieselv életem,
 Maradj, ne haggyj meg itt, beszélgj még emuettől

30.

Mindhába herés, elhint a látomás
 Pidegvalón kívül nem marad semmi más
 Mersilyen arékt, hajóvagyis szelid,
 Tachutak a míg magad felbirod kúrdeni
 Kúrdes, farsak, magad álbarka nyugatod,
 Megvárak építve, reményed porba rogy,
 S mindön ép életi gonvotod enélodak
 A valóraid lehel s kordhesed üjölak.

31

O tóde vérxüt miletz aríta asakával.
 Egyedül maradott setét, bánatával,
 Folytogatá a gond vas mártii kezével,
 Fejébe küzdött vele nem szerelhesé el.
 Fiaiban volt neki meggjösölvén minden,
 Uralom, Dicsőség, nem esítite minde,
 Majd öszterelve gondolatimáját,
 A tussácsba indult, hol őz már rég várta.

32.

Madár Uxindúo táltosok is régen
 Kitatkorak minnár, mirava rejteglyen,
 Mondogatták azt is, mondogatták ezt is,
 Fejét rára fordá, esak nem igaz ez is"
 Folejőve Baba, gondolkorra jára
 Öccsüis, Jüggereit kis belü hányjára,
 Lassan ejte a szót a lip pelyhes ajka,
 Gyönyörrel fordóra mecsit fordá rajta.

33.

Születte bágyaim, kedves anyám Jorda,
 / Mers megengedni tőm, hogy anyámmal mindat,
 Eu is megkísértem értelmét azónat,
 Heáshat^{épp} ~~er~~ vezet az igaz valóra,
 Nem mondod axonkán, hogy vaját esemtól
 Jöttém rá a hűsere, Jsem örizz estől,
 Ellinyt kedves anyám jelente hínékem,
 Ugyadon elétek, mupidijmaskejsen.

34.

„Temeisét elősok se lástott helyre
 Folyófelekre, vixét viderelre,
 Et hi elenette maga se kalálja
 Kiclést, beszélné elije halála,
 Keold sugarból legzen egzil koporsója,
 Tiszta szinexis lát kéjsen egyberova,
 Felső koporsója napnyárból legzen,
 Aranybólesinálják bíráncxi művészek.

35.

Tunnustet arsan sezés ejrakaba
 Külsö koporsóját vasból kiesimilva."
 Elhalloasott arsan. Torda rábölinte,
 Kezidőnek arját igye igaritva:
 "Udvoz légy Eschmet legnőlső sarja
 Megfejtve a mannaist, Hadur igazkarta
 Jui arét, se válassz Otilla javakau
 Rand, koronakelle, vagy Este pürörja.

36.

Mit se szöla Csaba nére két kutyjara
 Tök függőstve oxonak Turdra townára,
 Lassan nyújtá kezét, amma gondba leme
 Ráette arsan exüstös feyere;
 "Kéix az Ur karja, migiffi koronak,
 Korona csak leme öröklé bajoura,
 Mettel hazza arét, hozkaméltöbbatnat
 Tanya mellé Hadur skronesét is adna."

37.

Nevetett Weinür s szöke Fürst rászva
 Fogta Góvür karujás acsib, markába,
 Tágott vele büsükü, kelekre-nyugatra,
 S bígott a jó acsib síró hangot adva,
 Brimüt reszelte meggeté majd élét,
 S minz anyja gyermekét süngatta vezé,
 Meisoly régen kívánt imitt van kezében,
 Fündölő álmai keljesültek végre. —

38.

Szajd himenlet aztán a Teres sátorba
 Kéu maradt más sants; csak Csaba esvőre,
 Fiasal kedvencsét od' intve magálva
 S megalúva kezével, így beszélt a táltos.
 "Aldott légy, áldott légy Attilának sarja
 Lebegjen fölötted Hadur áldó harja
 Aldott légy hogy nekem második anyádnak
 Jly örvénst szerezél, viszálytölteállva. —

39

Néhány napok jönnék majd a hűség
 S hogy mily józ s tettel, akkor veszed észre
 Most látom, hogy bárha ifjú vagy idős,
 Sokat tanulhasz az öregek istől,
 Akkor legyen az Isten, hogy engedé'érnem
 Jóságnak beletel, mit mondának régen,
 Mennyel' reád bízom végtisz'lelt apádnak,
 Mennyel' és még egyszer legyőzvekre áldva.

Tegyetek.

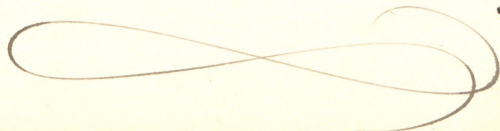
- 1) "Jedallan" székelyföldön körülbelül annyit tesz mint "vegyeteg", "irgalmatlan nagy".
- 2) Arminyól számak minden rossz.
- 3) "Földnek" leírási hiba e helyett "földnek".
- 4) "Érte" "mex" "félre" mintájára.

Larmadik enek.

1.
 Hei a piroo hajnal a napnak jutára
 Neve lepotat ügyaból az éjnek boljára,
 Allat ügy mint euber megaludta álmát,
 Csak Csaba ucuralivt hámptorogva ügyán,
 Keint a jó paripa, melynek ifji vére
 Heikorogva lovas süjtő veszejere
 S levetni; lehányni siüba próbálva,
 Ugy volt az ifji is süvü gonvját rára.

2.

2.
 Akoubau, mely esünyött, mindig kardjásiján,
 Felepitte a kürtbe szólva néjset híván
 Mely, hogy összejüle, így osztá beszedit
 Lassau, megfontolva elejé is végit:
 "Mennyi aranyminoes lakozik e honban
 Kis nap összejüljön téres sáboromban
 Mesteri szerszámit elhozva magával
 Kóporsót esinélmi Etel apáimnak

3.

Hiinjatok aruttu kovaesot is härmaat,
 Olynt hi minkajät reucke vinnija,
 Kogye elvöyexxätök, seuumi faraväicöt
 Ne hiimäljeteck si zitalmät kappjätök!
 S boosätä kerével hiidova parauesät,
 Majä lejobb eresät, myajasabba tauojät,
 Jordulwo Runnärhov, hi äilt sekiimellett
 S myajas saikra fakant hädriasstö melle.

4.

Stäxxed örepsäigänu, hi mür ed's apänuat
 "Soalgä'to'ld'huin, jösbau, rossbau is meyal'wa,
 Totna muot säukseigew ohyan egz emberra,
 S hi sokra gondol, keveset seol'mjelre.
 De hüt läse hiida, haiffi kutyäval
 Juulise elvadoisnu, a vavdat neuallja,
 Elvakkantja magät s o'da a orjo preida,
 Exer' muu hett nekew telnii'f'u exiva

5.

Szege kinos less teve sirjába a pánomat,
 Sokan szeretnék jöttü kirdokába,
 Azért ülök a gond és euésat a bávat,
 Rittemesse el királyi a pánomat.
 De ha te egy szóval vállald magadra,
 Hogy gondjával lésses elhinné jó iradnab,
 Nagy erös se hertöt lelken kímnyebbülne,
 Gondoknak serceje szimrül szétepülne.

6.

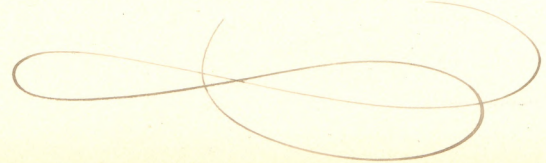
Szemrehányó szóval fualal irának,
 Jy beszél az ósnek kevés szavisrája:
 "Nem tudom jó iram, mivel irucuelteia,
 Hogy nem fordulok szorán buabonmat telten
 Szerek volé még apád, mikor én ölemben,
 Fordortam gúnyogvo volé igy ostendou
 Kesőbb, hogy felszavul, kerít a kardot
 Éu adtam jatsodva katonásdi harcot.

7.

Iste miq mustem kékedox, meytosom e cite,
 Wyzaw hooz hoo eimew, nann hi tchetuime
 Hooj! ha a hi szalbat, csak igy is meredim
 Sok kámet, szall mag le fiatal fejedre.
 Bitita' az ifji szimnyatva saival
 "Ne haragudj öre, tudom uemnyj jóval
 Vápa' már viáulink s hooz minden cepp vére
 Erethimk perseye foz, miy erüet örke?

8.

Szomviri is ooha jele rass iwáknak,
 Hoozha, kik egy élet más javáert fiktnek,
 Csüggnak is rajongnak egy maavortasomén
 Olesó berük leuc, kaexaj s hitelleusér.
 Mewis felúsigur, mi kerdexni kösete
 De uert nehér vatsát meggondolam esete
 Salaratod ellen válladna tikmálmi,
 S hooz seue akardaw. Ne haragudj már mi.

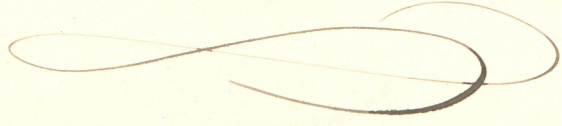

9.

Azok reggel most te szász embert magadba
 Alacsonyabbszólát a kimev tart káthors,
 Simulj vele oda a hol egy folyónat
 Halvány igazra kéz viciny sa jalytat,
 Ecs külföld gáttal egyiket rekesed el,
 Sirt ástva belé iradat eszed le,
 Sengedő rajta folyón újra vice ányát
 Jgy semessed majd elahnok kralyat.

10.

Heavend visszajöven jöl vigyáks magadra,
 Ké hogy bekevered jarabszolga hátsó,
 Annin hára jömet a humnyilasokkal
 Peruok jalytoun a szől öltve halomra,
 Ké hogy elbeszéljek tivánesi világnak
 Merre vagyou sivju Etele kralmat.
 Szól, szaz öreyszolga káinte fejével,
 "Hoz lesz a unat mondat, ug végezem el."

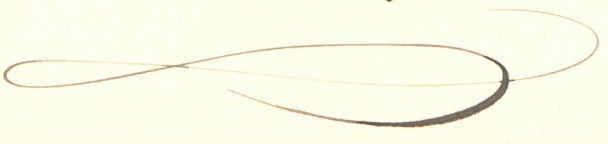

11.

Sott hejzta his irat, az pedig magában,
 Kivételül a gondolat és szív káinatával,
 Immisza van orvoslás azani nélkül járva,
 Lesből megvohajja is, sakálók nyájai,
 Öpedig kiind velük, emiesati magamnye
 Kevyosaa his isigül fűj veszett Dühete,
 Nag kiindöt, az ifji sergével a gondolat,
 Majd felderül, vesza gondolat az jobbat

12.

Fölkapta a segret ijat is kesébe
 Svios lejelokkela amnaparta méne
 Megállott sa nyibat felséve a hürre:
 „Menj nyiba apáimnal, menj nyiba hűsörma
 Repülj gondolatoként, fela magas egis,
 Kutasda halandók esillagais vezis,
 Sa hol megvalalod esillagis apáimnal,
 Szegedle erösen az iguek káljárva.

13.

Töller időkig hadd maradjon ottam,
 Szemiféle kró" kerehorra omnam."
 Szólott s megcsattintá' ívegész az ijjiat,
 Tanygott az nagyhasznan fajvalmasan s víva
 A nyilpövig repült, vitte az igézet,
 Repült s megsemmiälla, míg a magas égen
 Keresztül nem szegge' csillagát Esethet
 Tüze - bünatára, hialandó emberet.

14.

Mert a nagy a világ megmarad világnak,
 Jelent az a csillagvészsonnyas csatát,
 Tögvészt, szarvaságot, éhhalált, inséget,
 Mik jousatulást kinnak az emberiségre.
 Ott sok idő" múlt, a nagy hasznas halál,
 Harminez ember rendet is lekapált talán,
 De Eset csillaga sűr nyíllal sziveben
 Most is előreműl az emberiség.

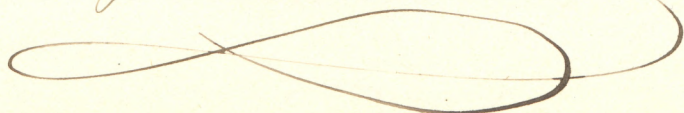

15.

Az alass sátorban szokta fejedelmek,
 Hon uralom ellen sikkon köf emeltek.
 Nyrtan neuo merék meg, haucuo gjavamora,
 Reueket állitva üttek a sátorba,
 Szegh ki törtz legintább Chimok uralmára
 Gyalogat. ' Ardarikk gepidás királyja,
 Ki anyj jósavát érte Eskeuet,
 Kimment meyhapatz, amin a mi evés lotta

16.

Klümt között, vala helye a tanácsban
 Népe meuvok vadogn, meport oxabaldig
 Gyenge jattynihajlás csak Esches tarja
 Segitéjő helyre, fejedelmi kardra,
 S megis ó volt most ki hatáskötözve
 Tanácsa meg a hint, amiz simyiebsolta
 Haucuo háts seggét jót, megfiretuel érte
 Peldasso: jöttent, jót ne vany esaribe

17.

Nyoma hangjás, saóta, alij halló halkau,
 "Vágy, ér már verim, a minsk ualua,
 Ánes a régi úrnak, ki megülne korjau,
 Vésáshas Jozsovo a sejtatalmi kormánz,
 Ki sudáslau véle kímnyen önmapáuat,
 Okoz halálos bajt maga festés vágyva,
 Kés kovály egy népsen, kés kard egy híreljen,
 Kém fé meg mielőbb halá harczatelnét

18.

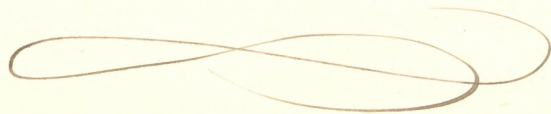
Hés haragvó ligis hamar süre lobban,
 Okz kell kisa korezat kősi bejök dobja,
 Egy más veris outja egymást felémeseti,
 No haruadit coxer kímnyen haonás véssz,
 Minis magam ismerem kéffias Etehes,
 Csabás neu oráuisou hiszen ömöggerme,
 Parancsolax egyik neu enged emásit,
 Harozra kelnekartau, erejök fogtatij.

19

Akciha majd a nap elfogy jöri, melyen
 Kés testvér kiváló felekedéssel,
 Itt mi hogy eljöjös lesz majd gondos rája.
 Szatujint mi akkor, külön-külön pártia,
 Ha majd eljöv a harc, minden kind vony
 Legyen rá melly a roham verit outsa,
 Hogyha majd elapadt egyesülk erővel,
 Rohanjint a tűrre, deussit löket

20.

Fog szállott leüle kiváló pájasára,
 Wamma agyafutó ügy detre alla,
 Smag forogtra mindent eselnővö fejelen
 Meres ajakról folyt a szó ekéjosen:
 „Köcsök becséltél mind nagyra réplau
 Kivetni való, csak egyet látok benne
 Ebben hallgassaok hófehér hajaura,
 Haásha az siméket jó lena esot adua

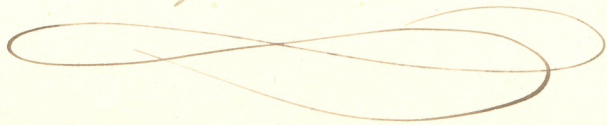

21.

Azt mondád te néked leszen gondodraja,
 Hogy összekapjam a Linnét két királyra,
 Amde megmondod, hogy esat egy lábassra
 Inu esat onfejedet, mientte hisjessol
 Bárha ellusjegek meg helladni nekik,
 Csobocés nek módját ok is nagyon értik,
 S hogyha esare veszik folyás is a szárnak
 Hogy mondod véltük nagy könnyen eltáma.

22.

Emlékszem még most is borradva emlékszem
 Majd esifot csináltam evvelé is régen,
 Milyen Zula királyt kirvágyi öccsével,
 Akarom veskitni es majd vesztewen el.
 Azért hat borrad utt kidamitabé fore
 S New azért mondod ezt mit ha vinné ore
 Hancu már eshne meggyöngyvet hatá
 Kilemvev is felszál, megis isbbet lát táu

23.

Felgyelő a tanács vő Petre beszédét,
 Engedest Adarikh, láva helyességét,
 Szegyenként savoratuk nehogy a gyaminnar
 Felkelésér kutyáit, kit sokseu valisannat,
 Petre pedig méne Uindur sátrába,
 A salakta az ifjút do'vo párduezára,
 Száza virigysó ritz messzire levéla
 Látta est az öczy s bujsozatva oséla.

24.

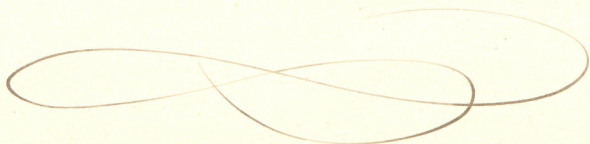
„Udvöz légy Uindur, veün' b'olva ló'vén,
 Rit' mindig szereztem azér' se sol jó'vén,
 Melyet elhalmozál engem gyaminnalant,
 Rit' már ki sem jél se beké' se hadba.
 Te szerezte'l tiszte' gyér felér hajammal,
 Hogyha meyer' utó'k gyerkvén' gondatlan,
 Azér' szerezte'k izz' szereztem atjád'at
 Szolgá'va harvinnal, szolgá'va tanácsban.

25.

De ueni is hiszem sok bizonyra oxornalna,
 Hogy nem volt nálam jobb barátja a mind,
 Mióta magyapód barát! kereseb,
 Kínálom megcsinált kardomint aerebe,
 Én voltam az aki csulitám kalyádat,
 Ne álljón opávidat halalos vizsályba,
 Únem lullgatott ráim megis adde árát,
 Rözege nem hajb, majd megéri kárát.

26.

Tízoldis gyermekem: megcsinált aannat,
 Kevaretek léged hiával, fiamuab,
 Övintlek léged, mellyel belonnyába,
 Összekapj kalyáddal, tárod milyen háta,
 Nincsen azé hozza, megis űla trónra,
 Gyövidettélis mevet, mrdhu egyúrvalna,
 Pedig a korona van coata kerébe,
 De a hadvörökard. Kardit karóji méjneu

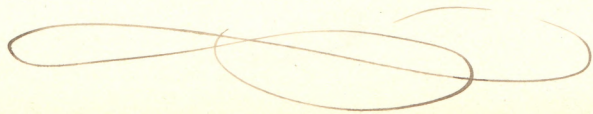

27.

Elvakulz, nevével, nevével, név a jóval,
 Neve gondolja meg hogy ha te is oly dicső
 Tolnála miként, "mirant" sámasz eladva,
 Hódolár harúja elött, birtau porba eazza.
 Am se ne hallgass rá, sudhatod bironyal
 Erüsseb vagy, nála erős halálommal
 Tegyed pürtelint mi testvéri anyjának
 Havnokna is java, mint könnyu beláshat.

28.

Havanu engedj neki; kék kedés, nével,
 Mago is megijja kónon üni végre.
 Amkator mezoallom, nagy lélek eröbe
 Kerül majd elnémed, mit tessera dicső.
 Tulajdon testvére, minz melles el képed,
 Miként viccsaitik elvakulva népek,
 Most is hogy Jyandia követi Romának
 Nekték honott kiveset megtartamaji-
 nak

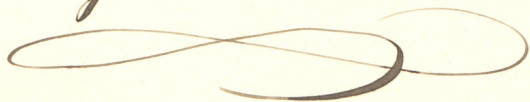

29.

De nem azért mondod mindent ő elítéltem
 Lángoló véreket, hogy jobban hervitsem,
 De sőt csipitásként ne hogy haragudban
 Elfeledd, mivel sőt és vonta felbontára.
 Joga ravasz vész s örvendő szivében,
 Látva hogy a nagy vad magragadott végre,
 S hajbókolva neki ott hagyta magára,
 Kuján mosolyt véve szászreós arcára.

30.

Urindur jövedelmétől hánykóda újján,
 Szívés felségeknyósó dűlős haragbántal,
 Csak kücsüke vélik, leverni nem bírta
 Veszett haragjában fakadt szíves siva
 "Engem igaz mellőzni, mint egy lehasárgat,
 Kizárníjvárból. Este apánuval,
 Nem úgy büszke tesdér, esküszöm tarded,
 Tegy te engedet nekem, vagy tekerübs bajba.

31.

Mint a Jene arsalan, kinck szulga ore
 Unfctedoc sijs le a kiralyi fore,
 Fehyrik s eynck all langveres serinye,
 Unmagas tepdesi, hogy kiesovul vere,
 Restentö dihiben vuditi seu kepes,
 Csikoryatja fogat, hogy oxame verte,
 Jant le s felaxiffi keres salora ban
 Tombolva dihiben svinyi taragja ban

32.

De im sator nyilik kovet jo ballyatol
 Nagy seessigeten le se szall borarol.
 „Ax ieni nekem himnoknak kiralya,
 Jajjalal beavido Duna til partjara.
 „Ax ieni? Nekem? Himnoknak kiralya
 Vudita s mar repulz kez oles vandaja
 Leguggolsa kovet vaxig lovanyakara
 Exer vaxeroneje, ott eni halala.

„Eh on ammya kelke! monjad meyrärdnar
 Heoggha älsäl meyyek majd newoinlaunat
 On monsou viigjäärseu roxoga lonjára
 Meyne emelintseu, mert on ka halála!
 Jöbbe is mondot, oon' hanen a kvoetne
 Tok me'ammyi ene, new väis jelelele,
 Teki hajtá lovat a väiles ammanak
 Nivola jelelet, megrimi' urauak.

Negyedik ének.

1.

Te régi s világ, színhelye csodáknak,
 Kinek rejteljibe hatandó nem lökhet,
 Legföllebb azt rejti, mi lebeg a színen
 Mahoz kerit aztán cifra úres himet,
 Keljél ki a sírból, éledjél fel újra,
 Erted peng a lantnak szerteszűző hurja.
 Ter is mutassad meg szivriasztó fényed,
 Ter, a költő szölit, ki úgy csodál téged!

2.

Bűvös tükörödbbe csupodjél benézniem,
 Titkaid csodálva, firta szemmel, mélyen,
 Az ember salakja moradjon le csólam
 S firtán vesse fényit a lélek olóla.....
 Moir érzem újaid, közeléted érzem.....
 Lólok csodás képet senger mezziségben,
 Emberiető harcok, éjő lanyak fénye,
 Dobogó lovaknak haragos serénye.....

3.

Beteld hát a jóslat, - beszélék még jobban,
 A két viláé desztvéc már egymásra lobbant,
 Bekító szavai kisöcsésük Csabának
 Pusztába kiáltott üres szök valóinak,
 Hiába kérlette, hagyjonak a horccszal,
 Nyugodnak, kelnek forduljonak arccsal,
 Elég nagy a világ, hódilhotnak eajla,
 Nem desztvécét gyilkolm való Hadúr kardja.

4.

Mind hiába minden, mert a diühös Ármány
 Jelitolla szöket, elvesztükre vágyván.
 Majd ennek, majd annak szivét uszitolla
 Sugdosva gyilkoló szavakat litokban:
 „Talamint csak egy nap van a magas égen,
 Csak egy király lehet király a hün népen,
 Efel koronáját ne osszólak kessé
 Mikor egy darabban megmaradhat egyjé.

5.

A ki féged szedet, álljon az ki horvát,
 A sors határozon, kire néz az ország! —
 Ugy lett szorul szóra, a közösvü végzet,
 A mit elhatároz, vizei is azt véghez.
 Szöke Duna partján összegyült a két had,
 Erő és hatalom mind a kettejé nagy.
 Naj mennyi jó vilék bünté ajka fogja
 Csökölni a földet nyergéből kidobva!

6

Meddig a szem láthat, nagy messze vidéken
 Össze gyült a földnek valamennyi népe
 Ott volt a kín-avar, kinek leuge sátra
 Almodorva néz a csendes Occánra,
 Mellette az izmos celta néz a napba
 Trivoli nejeinek ixeletet adva,
 A retentő normann s a vigyorgó néger
 Egymás mellett voltak ösreférve szépen.

7.

Ki ezen a pöcson, ki pedig a máson,
 Tarkaszemel néztek, vádva a bajt bádon.
 Két labor közepén két kicólyfi sátra,
 Ülve szellekintő pusztá hegyi hótca
 S mint a fényes holdat szőz csillag kísér
 Körülvették őket hadaknak vesérei.
 De mint szorgó méhek megtérnek estére,
 Befeküdt a tábor éjjeli helyére.

8.

Csak ott a hegyormon ég a tűz világa
 S világol Csabának kisdéd táborára,
 Kicsinyreig az égig, alig pár ezernyi,
 Temetni is kevés, nemhogy ellent venni.
 Ott ül a vén tollas, komorodva mélyen,
 Búsulva a nagy győzset, mért kelle megérje,
 Hosszu bő ruhója örszahasogalva,
 Fobbau örszetjwe büföl a cculatja.

9

Mintha befalaxott szoboltból beszélve,
 Tompán kengott hangja szelcsét a légben,
 Beszélve Csabónak, fogadott fiának:
 „Gyermekem én érzem, hogy megöl a bánat,
 Te reád bízom holt adt a nehéz serhet,
 Melyet bűnre eddig elviselnem kellett,
 Vajha ne születtem volna a világra,
 Vagy meghaltam volna, mielőtt ezt láttam.

10

Degyél te öcsője az óra him népnek
 A mely már csak földet várhat segítséget,
 Tegen nagyra ne törj, elég lesz az földet,
 Ha megtardasz nekik egy darabka földet,
 Hiszem meg erősen, jobb idők is jönnek,
 Hanem be kell váreni seljet az időnek,
 Mert ki idő előtt nagyba vagja késsit,
 Kömnyen önmagának korai sírt késsit.

11.

Mi hiányzik nélad eskendőre, korra,
 Nygokera, hogy szízel legyen kipótolva,
 Hallgassál szavamra és megáld meg itt lemr
 És a másvilágon Hadúr igaz Fien.
 Nyugodt szível megyek szivesen a sírba,
 Látom, hivatalom jó kére van bírva
 Ugy áldjon meg az Úr örök életben,
 És mint most haldoklót meghallgattál engem.

12.

Jólott s beledölve fehér poláskjába
 Egy utolsó áldást rebegett meg rája
 S kibocsátói lelkit. Csaba pedig seállan
 Nézett hol a tűre, hol pedig a holtra,
 Körülte volt népe s mégis elhagyatva
 Érezte magát, mint kit dobnak sivalagba,
 Anyja, anyja elhalt, apai barátja
 És elhagyta mostan örökre magára.

13.

Azonban a hajnal meglibbenté' szöenyét
 S sütké az éjnek földreborult árnyát,
 Nevelve, mint szép lány, midőn kora reggel
 Telkelve ágyából kinyitit jó kedvvel.
 Hejh! de ez a jó kedv elmult nem sokóra
 A mint lenézett a hűnök laborára,
 S elét gond foglaltó az szöm helyét el
 Láta, hogy a testvér család a testvérel.

14.

Telserkent a labor s mint darázsok sereg,
 Melyet megbolygatnak öltözött fegyverbe.
 Rűtök riordása, lűlkök kűtülése
 Hangzott felriarva a rumyaoló léget.
 A két labor között amujiforma tēren,
 Melynyit atlöhedmi tollas nyillal épen
 Kiáltt a két testvér, öltözve családra,
 Harcz döntse el köztük, ki marad királynak.

Meglátá ezt Hadúr s leküldé szolgálját,
 Az údoz seleknek harogó királyát
 S leonlott az arstain Melenhegy alá,
 Erdőket severt le uhogó urólya,
 Maga pedig rohant veszett haragjába
 Összeörve mindent, mi utjóra álla.
 Rettenlön elbődült fogát csikorgatva
 Undokita szdját lajtékoxó habja.

16.

Veki rohant a két csatározó festvérenél
 S mint kömnyü höpühét hajigálta félre,
 Leerve lovokról, megforgatta körben,
 Tovább rohant arstain sziles utat löve,
 De mint hajó utain habok összeapnák,
 Örvénylik a tenger, zúg veszett haragja,
 Eppen úgy a selek urának utána
 Rohant a két sereg vérontó sisárad.

17.

Reugett lölik a föld s mintha ráfeléne,
 Kibört a nagy ég is borzasztó dőrejbe,
 Selét rémek, a kik fogva voltak lánczon
 Rordettek iszonyu szivremelő lánczot
 Vízfogva, mint sasok, ha prédára keltek,
 Embereket lelket borzadályca kelte,
 Közbe-közbe nagyot csattant az ég cája
 Megkondult utána a kerek föld saja.

18.

De vajjon, ki volt az, a kinek csapása
 Leglőbb büszke harczot sújtott le a sárba,
 Vajh ki volt hőiök közt hősiémet virága,
 Ki más, mint Ukindur, fia Allilának.
 A nagy kaszás halál fészadlan járt nyomán,
 A sok lelket szedni nem bírta már tovább
 Kügölődve járt-kelt Ammárynak lönyörgve
 Sújtani Ukindur büszke fejét földre.

19.

S meghallgatói Armány. Setét palotája
 Megmordult rivalló kürtjének szavára,
 Rút szolgálattal leunyitott fõvel
 Csúsztak lábainhoz borulva előre.
 Ő pedig állók setéllõ fegyverbe,
 Haragos sisakja kikackéltól verve
 Messzire sikrózott s lobogva felette,
 Felhöként faráját serény elítelte.

20.

Szikrák sarjadzoltak hosszú pallosairól
 Hogyha kézbe fogta s nyíllövésnyi távol
 Megemészte mindent mi jutott körébe,
 Legény jó Uxindur lép fejednél vége!
 Emelte azután pajzsát is karjára,
 Rongyott jobb kezében hõromóles díreda.
 Így készült csatára a cettentõ Armány,
 Akila fõnök elvesztit kívánván.

21.

Megindult azután penészes lakóiból,
Utána loholt a szolgaszellem lábor
Miként falánk vércsét a sasnak nyomába
Viszonyba, repülnek, maradékra vágyva.
A rút Armány pedig midőn észrevette
A szöke Uxindur hadak közepette
Elordította magát s sajtókozó szájjal
Hívta ki az ifjút halálos csatára.

22.

Öröccaptak aztán, miként a gulyából
Kivert két bika, ha emberettől távol
Egymásra találva. Majd lehullva porba
Birkóztak egymással, hörgöve, pörögve
Hanem nem értett volt Uxindur marékban
Hadistennek kardja, hogy botnak hasonlít
Neki húzózkodott s rettenő vasával
Mint villám, csapott le Armányra nyakára

Összerogyott Armány, s szörnyen átkozódva,
 Vonitva kinyóban, fetrengett a porban,
 S kérte leggyözejét, hogy végezze már ki,
 Ne hagyja kintödni sebében sokáig.
 Hitt neki az ifju, rácsapott megestleg
 S ezzel adott életet a rettenetesnek.
 Meghálálta Armány, mert hátul kerülve
 Lajtotta ökölrel, hogy halva került le.

24.

Megvisszik a jóhírt uroska Aladárnak
 Hogy nincs en a hümmak már csak egy kiroslója
 Túlulnak a kürdök, törögató harssog,
 Haggyad abba jó hün haggyd abba a harcrot
 Önmagad puasztíod, nem az ellenséget
 A meddig nem késő, addig pihenj még meg!...
 Törögató harssog, kiki nyugovóra!.....
 Késő már, eljött már a fizető óra!

25.

Keső már pihenni, előbb kellett vóna,
 Nincsen már több idő, nincsen nyugovóra,
 Nem látsd büszke hím, hogy körül vagy fogva,
 Magad hoztál romlás vitéri fajodra,
 Nem látsd, a kirgő bekerített régen
 Egy magad állasz a gyűrű közepében,
 Ott jó már Szdarikh pihent jó hadival
 Most mudad Szdarikh, mi vagy? a világnak.

26

Körül néz a király s ellepi a bánat;
 „Oh, mi balga voltam, ekondám hazóimat,
 Nagy volt az én vetkem, meglakoldam érte,
 Jhol jön a romlás a derek hím népre.”
 S lecsüggereti fejét, ki sem ismer rája,
 Hogy ő volt a hünnak oly gögös királya,
 Ki az előbb büszken nézte le a szolgát...
 Nem lehet a szónak kitanulni dolgát!

"Fogva vagy Kladoie, add meg magad képen,
 Tölem uralkodhatok tovább a him népen,
 Ne mondja a világ, hogy jőrt cserében
 Rosszal fixetlem meg haladallan képen.
 Megfordult a kerék, megfordult végtére,
 En lennek most az úr és te a hűbéres!"
 Kialla Ardarikh fennem fenyegetve,
 Látna, hogy feléje fordult a szerencse.
 28

Felriadt a király, mint fogoly oroszlan,
 Hogyha seregeti őrsője gorombán,
 Megrázta szép fejét, hátravetve fület:
 "Nem addig, míg vagy én vagy te nem felülvé
 Törben vész arccal leborulva porba, Vitt
 Míg eddig én vagyok az úr, te a szolga!
 Te meg Csaba fussál, messze fussál innen,
 Elig, hogy a jó hírt én a kirba vittem!"

29.

Összeaptak axtán. Ember ember ellen,
 Paixs paixs mellett, mell pedig a mellen.
 Nem volt az mire csata, emberel csatája,
 Olajtenger volt az, melybe üsclöt hánytak,
 Haldoklók nyögése, lovak vihogása
 Reveredett össze pokoli darróba,
 24 barátot, rokoni egyaránt gyilkoltak,
 Megölve az élet, laposva a holdat.

30.

Ki látott valaha tengertől nyugában
 Exerkaru szörnyet egymással csatázva,
 Exeruyi karukkal egymásba fonódniak,
 Szaggatják testöket rettentős módra,
 Ki látta valaha szeleknek csatáját,
 Ördögökkel telve a pokolnok száját;
 Az sem látott olyat, sokasem is láthat,
 Mint harcra a götnak, meg a hűn királyokat

31.

Jöt is hün vitérek, keverve gomolyba,
 Majd a bösz csatában szerkesztél omolva
 Ödöngnek föccadlan, pihensőre vágyva,....
 Ki tudja, kinek hol lesz ma vetve ágya?...
 Már mind a két sereg, kifáradva holdra
 Csaknak zajából pihenni ment volna,
 Meme haza minden, felére nem talál,
 Ellen van mindenütt meg az ádós halál.

32.

Ekkor jöve Csaba, mint a dúhós sárkány
 Jerebbe kölykei veszedelmit látván
 S lerohant a térre. „Haddóc, Haddóc!”
 Kiáltotta bátyjait, de mind híviba már,
 Mert miként vízseppet nem lesz a seregben
 Nem találni itten halandó emberre,
 Zug, lolong a tömeg egymás hegyén háton
 Rikoltoz felettük fele hangon Armány.

De ki tudná irni a harcraok folyását,
 Melynek, míg a világ, ki sem látta mását,
 Mondani ki tudná, Dunának vizébe
 Mennyi jó vitéznek ömle pirosvére,
 Mennyi asszony lett özvegy, mennyi gyermek árva.
 Mennyi apa gondol majd sírva magyarára.
 Segény jó lélek, hej ha tudta volna,
 Hogy ilyen nagy ára lesz annak a trónnak.

34.

Öreg éjjel volt már, a midőn a sergek
 Külön-külön valói nyugovóra mentek,
 Maláca fáradva fejték nyugálmába,
 De hogy győztes lenne, egyikök se mondta.
 Csaba is elvonult kisdéd háboróba
 De csak nem jött álm sem pillájára,
 Hírozer jó vitézt vitt magával harcra.
 Es több mint feléret porba fektet arcra.

35.

Csak nézett a tőrre, kezülle az ölom,
 Megmaradt népével vajjon mit csináljon,
 Elhínödött rajta, ez volt gondolatja,
 Majd felugrott artán, puzdrájához kapva,
 Szóltott exüst nyilat felsive a húrta:
 "Menj nyila apámok, menj nyila Hadücnak,
 Keresd fel a réten art a jó világot,
 A mely begyögyisítis, a mit a kard vágott!"

36.

Artán megcsattintói idegét az ijuak,
 Pergett az horrasan, fájdalomasan, sirva,
 A nyil pedig repült, vitte az igéret,
 Hasítva tollával a levegő eget.
 Repült s meg sem állott, csak a tarka réten,
 Nagy ernyős virágoknak zöldülő lövében,
 Kikés nedv csorga ki, ott a hol megzeletta,
 Ez volt a moisodit vesszeje Hadücnak!

37.

Csaba pedig mēne s'összerezede szépen
 Mennyi oly virágot csak talált a réten,
 Tömlebe rakatta, hogy kipolyjon nedve
 S elindult lehullott virágok keresve,
 Megérinté őket, a hol egyet látott,
 S még a piros hajnal ár sárga se hágyott
 Már virázi serge álla harczi sorban
 Mintha soha semmi baja se lett volna.

38.

Hejh! mit ér a sereg, ha nincs élet benne!
 Ott állottak sorban, de halállos csendben,
 Néma hideg ajkuk nem fakadott szóra,
 Szemök nem szikrázott villámskat szóra,
 Nem nyíhogott a lö, serényit se ránta,
 Nem kapkodta fejét a szellővel jólsóra,
 Holdak sora előtt a hős Tusa verét,
 Csak félkarja van már, elvertelle felet.

39.

Odalemm pedig már újra összecsaplak,
 Feljöttét sem várova a jó öreg napnak.
 Nem is jött az már fel, fellegekbe bíva
 Dús szemmel nézett le a megfogyott hüvra,
 Tegnap még erős néj, ura a világnak
 Ma örül, ha éhit tarthatja magának,
 Elfáradva kiadnet, a sebet sem érzik,
 Sajogóbb az a seb, a mi belül vérzik.

40.

Hejh! szegény Aladár, mit ér vitézséged,
 Tengernyi az ellen, el fog nyomni léged,
 Fobb volna megfutni, mint elverni itten,
 Megmarad úgy élted s újra kezdheted mindent!
 Nem! soha! ne mondja senkinek a szolgálga
 Hogy én megfutottam, löle megcsúfolva,
 Am győzön le, hanem itten halok én meg
 I tudom Isten, hogy nem örvend győzelme'nek.

41.

És tovább küzdenek. Hanem im egyszerre
 Megfelik a könnyek csillogó fegyverrel,
 Marcsona vízzel hadi rendbe jöve
 Nyomulnak szőlőnül, hangulatán előre,
 Tárogató nem szél kiáltva csobóra,
 Port se ver, szél se üt néma lovuk lába,
 Fegyverük se csillog, de a hova talál,
 Romlás fészkel ottan, meg a birtos halál.

42.

Megdöbben a két had, sok erős vízzel
 Jöve el a szive ez új csodát néve,
 Rettenetes látás, a kikeről azt hitték
 Régen halva vannak, feltámadnak innét.
 Mit ér most a sereg? mit ér vízzesége?
 Ki küzdene döcön holdak ellenében?
 Ki gondol most mára, hanem a futásra?
 Jéladra már a sereg, nem is néve hirta.

43.

Ott szalad Ardarikk, kabla'ját cseréve,
 Nyugotnak fordul ő, Aladar keletre
 S mire az öreg nap felélen jőre
 Híre sincs a gótnak, hímak, markománna
 Elomlott a sok vér, hej hiába omka,
 Nem fordult egy csepp se belöle haszorra,
 Mennyi nagy érvágyás van-e vérbe ölte,
 S mennyi sok véres könny fakad még belöle!

Ötödik ének.

Taj, hogy ez az élet búval vagyon telve,
 A ki boldog estve, nyomorult reggelre,
 Ki ma csököst szedett, édes mézzel teli,
 Holnap a halálnak csökjait isleli,
 A kit még ma környezett szerető családja,
 Holnap egyedül lesz, pusztóra kihányva.
 Senki sem mondhatja meg mi lesz belőle
 Nem lesz a jövője reggelre élőve.

2

Hol a jó hűvű nép, bölgyfa volt egy napja,
 Erős nőtt hatalmas ágának alatta,
 Dacolt a viharral, dacolt a szelkekkel,
 Porba szitva ébredt is ledörve reggel.
 A szép nagy seregből, melytől egykor népek,
 Hatalmas királyok jellek veslegének,
 A hűg por ezernyi maradt hirtivőnek,
 Mutasatni hatalmaid romboló időnek.

Búsan nézte Csaba romjait hadinak,
 Hajlónak is kevés lett vőn hajdanában.
 Csendes volt a tábor, nem szólott az ének,
 Mint nem réig, korában erős teltének.
 Ez férjít nem lette, amax pedig anyját,
 Sírtatta az özvegy egyetlen magzatját,
 A ki pedig köztük legtöbbjét veszté el
 Csaba volt, a hadnak fiatal vezére.

Elvonult lelkében gyermekkori élte,
 Midőn szeretettel volt még körülötte,
 Atestin édesanyja, a ki ugy szerette,
 Dédelgető apja, a ki látta benne
 Neve fennmaradját, népe büszkeségét,.....
 Lej! ha mostan látná mi csapások ördök,
 Megátkozni nagyon, mért jött a világra
 Emuji tenger búra is szomorúságra.

5.

Látta doli bályját, vértől undokítva,
 Aranyosinü haját véres sár borítva,
 Látta másik bályját üzelve, boldogva,
 Fő népet leverve, öletve halomra,
 Aggódva tűnődött jövőjén a népnek,
 Emuji ellenség közt, vajh mi módon él meg?
 S midőn így tűnődnek gondoktól leverve
 Vállára szállott a hünök szent keselye.

6.

Sugdosott fülébe, hogy csak ő hallhatta:
 „Ne búsulj, ne aggódj, szívem szép magasztja,
 A mi már meglőrtént nyugodjál meg bennre
 Nagy volt az kimerve, beteljesült rendre.
 Viduljon fel szived, szükséged lesz rója
 Te vagy most a népnek vidője, királyja
 Főt akarok néktek, hallgassad meg szómat,
 Vajha tanácsomra szükséged ne volna.

Kündölkemed ässe hived hamarjan,
 Jyüljön sälorodhos, ifju, nö, aggastjan
 Sengen köveselek, merre vezécellek
 A mig el nem écuink a kirendelt helyre.
 Ott telepedjen meg Bendeqixnak vére
 Sidöhlen idökig megmarad ott élve,
 Egy holöröza' el Hadür igaz Isken,
 Ki bölcsen igazgat odajenn is itt lemm.

De te reád más vár, te ott ne pihenj meg,
 Fordulj a hallakkol lávot napkeletnek,
 Temessed el öket homni föld porába,
 Ne maradjanak itt idegen csüfjörca." —
 Elhallgatott ardan. Csaba pedig nézte:
 "Ki vagy a ki nekem ily hangon beszélte te?
 "Anyád," szólt a szul," keservid szülője,
 A ki tejed látni szälla le a földre.

9.

Tegyed a mit mondek!" Saba pedig menten
 Öszehívta népét utcavaló rendben
 S összejültek azok. Az öreg nap még nem
 Fára szekerével az ég közepében
 Midőn már a hunok utra késsen állva
 Nézték várakozva a szent madárra.
 „Utónam, utónam Allilónak népe,
 Boldogság, nyugalom szíval majd élétek!”

10

Szólt a szent madár s meglibbenti szöryát
 S oh csuda, bár nap süt, nem láthatni árnyát
 Nyomában megy a nép létes pusztaikon át
 Hol patak üdülést, bokor enyhét nem ad,
 Hol lünde déliráb válloró szekélye,
 Hüvös erdőt állit a vándor elébe,
 Feléje megy a nép, felütni sátorát,
 De száll a szent szíval, tovább imen, tovább.

S memnek ortón sovább istenáldotta sójon
 Hol arany koldisz reng hosszu, karcau sóron
 S meddig halandó szem köröskörül láthat
 Selyempuha fű leng, mint a tenger átja,
 Hol róke szép folyó hömpölyög a tóron
 Millió napsugárt ringatva vízében
 Eped már a hűn nép, kikötne jó lovát,
 De száll a szent surul, sovább innen sovább.

12.

S sovább memnek újra, vad hegyi sójékba,
 Hol a madóc sejt, csak elvélve néha,
 Tért ereszt a kúske hűn nők gyenge lábán,
 Ringnak a vitézek számtalan bajt látván,
 De száll a szent surul, birtatólág inkve,
 S újra sovább vonul hűn sereg megintlen,
 Mindig bellebb, bellebb, erdők vadonába,
 Kézzi földjén nem jövet soha ember lábá.

Háromszor hét napja, hogy elindulának
 A láttok eddig soha se nem látott lájat,
 Erdő korosok ott lankás dombok; bérzet,
 Szép ide szől minden, merre a szem nézhet,
 Nagy magas havasok égbenyúló fűvel,
 Tedve tisztas fejek fenyődiis erdővel,
 Ott tanyáz a viachang, elvonulva mélyen
 Rigókkal berélyet holdvilágos éjen.

14.

Fátok a szép mexó smaragdokba, spálba,
 Ezec virág csillog körötte szikráva,
 Köcül ide árnyék, évszedes folyóck
 Balsamot lehelnek belölte a völgyet.
 Karcú jegenyének inogó rudára
 Kereselmenen néz a kúró folyondára
 Madársereg csicsereg benn az erdő mélyen
 Magasztalva urát a tengerein égnek.

Mohos ják tövében csodaszép virágok,
 Virágokon méhek egyhangú dancokat
 Dudolgalva jönnek edes mézet gyűjtve
 S hogy majdan a vándor szomszédait is hűtse
 Kis palotk szüregedex, melynek sütközésbe
 A hű öreg nap még soha sem néze.
 Ő megállt a fuvul nem repült már tovább,
 Leszállt, koronázva jó Csaba sógorát.

16

Megpihent kicsidolég, szőcsnyra kelt megintlen
 Bőmuló hunoknak végső bússul intve,
 S miként erős hőnek kezétől exortve
 Repül a nyíl, repült ő is nyakelédnek
 Vissza - vissza nézett összegyűlt hunokra,
 Lassankint elolvadt kis fekete pontba.
 Jő nem szállt, zúgósvól hullani a lejtőnek
 Legelőbb a csordát jó Csaba töré meg:

„Hatalmas egykoron, most kicsinled népem,
 Betelt, mit a monda's megjárta régen,
 A végtelen tenger, mely egykor világot
 Folyt körül hajjival, emjézetbe háigott
 Jép sima szőlő mezők, jó hűn vérel öntve,
 Aldozat ottörök kiolva, kidöntve,
 Magunk vagyunk még meg, csekély romladéka
 Hajdani erőknek, mint jóslói Réka.

18.

Elfontyadt, leheradt nemzetünk virágja
 Magát fojtó vérbe, testvéri csatában.
 De hisz mire megtörtént, nem tétünk rajta,
 Armány keze ölt meg, hadúr így akarta
 Ha mit rosszat tettünk, bünhődés elve
 Ki szelét vet földjén, vihar lesz a bére,
 Meggondolhatjuk vön? hogy az ostor bogja
 Azt is megcsaphatja, ki kezébe fogja.

Hanem, valamint nagy büncét aprónak
 Nem lehet bünhödni az egész családnak,
 Falón magunkat is megránt már a végzet,
 Falón már lelőhadt emberölő mérge,
 S miként villámontó zivatar utóna
 Még sebben sít a nap a meglépett tájra,
 Falón kisüt ránk is a boldogság napja
 Ott mit hogy megérjünk, bár csak Isken adna!

20.

En mostan elmegyek, kísérek a holtak,
 Hol a viarhang még hűn écsket dudolgat,
 Hol ősz Bendegúzának duxrad szellős sátra,
 Ott élve napjait, mik még vannak hótra,
 S ki sön álmodozva sátra hős tövében,
 Nem is gondolja, hogy az álomnak vége.
 Reszkető ajkai mosolyra vonulnak,
 Jeme előtt látva hős néjét a hátnak,

"Véle" szörnyei alól, kiket kibocsátott
 Merjének, hódítsák meg a nagy világot
 A büszkén mondogatja: „hiszta, hiszta,
 Nincs az én népemnek, nincs erője pánya!”
 Jézus, ha megtudja, hogy a büszke népből,
 Melyet oly nehezen bocsáta köcéből
 Híremondani maradt alig pár ezernyi.....
 Tstenem, hogy tudtad ily nagyon megverni.

22.

Bezélt vón? nem tudott a szelgis végett,
 Körötte így sirtak, így az őveo népek,
 Kemény, hős vitézek sebkuszálta orca
 A mely nevelve ment emberiró harcba
 Könyektől nedvesült, keserű könyektől,
 Tstenem! miért nem kimélted meg ettől
 Körültjör a mondós: „alig pár ezernyi....
 Tstenem, hogy tudtad ily nagyon megverni!...”

De folyókák Csaba: „En tehát elmegyek,
Nyomon eltakarják folyamok és hegyek,
Am te, kedves népem, ne mozdulj el innen,
Erős jóslat öris vadajem és ittlém.

Eljön még az idő, visszajövünk újra,
Amajd szebb nap derül fel megintlen a hívra,
De míg azt a napot nem hozza az ég el,
Addig kedves népem, itt e földön szekelej!

24.

Ha pedig majd egykor, mostoha időken
Fülségetek lizen hatalmas vödöre,
Imhol van zölogul Edel apám kardja,
Est vegyétek elő, hogyha lesztek bajba.
Suhintások vele kétszer napkeletnek
Egyszer meg az égce és én felkerestek,
De gyek bár a sírban, végin a világnak,
Eljövök hadommal s a bajból kiváglak.”

jötött és felkapott aranyszín lovára,
 Tordilo' zablóját napkelet sájsíca,
 Egyszer búcsút int, százszor visszamézt
 Homok, fájó szívvel, s könny jötött szemébe
 Síról kelt vitézi robognak nyomában,
 Port se vet, zajt se üt néma lovuk lába,
 De midőn elérik hegyeknek határait,
 Hisszhangzik az égről búcsuzó kiáltás.....

Ukaszó.

I.

Megálljatok hűnök, megálljátok Csaba
 Forduljatok vissza, vezérek a harcra!
 Trügyletkü népek megsajszálták föle
 Azt a talpalatnyi kis darabka földet.
 "Vissza jö vitézek hi Attila népe
 Ellenség van körül, álljatok élbe!"
 Megfordul a sereg, haraggal szivében,
 Kise száll haraggja, jaj annak a népnek!

Harcra se kerültek és se látad az ellen,
 Ugyan ki csatázna a halottak ellen?
 Megfordul a sereg, visszavonta kézen,
 -Müdön im hűnök jö, lobogó kezében,
 Alig lehet innáé, alig pihegé el:
 "Jöög csőcséé jöszik Atadör fejével!"
 Elcsögyött a parba, életis kiadva,
 Jaj! mit érezett Csaba ebb' a pillanatba!

Hóiralánkorodott nyeregében inogva:
 „Még azt az egyet is keríték hurokba,
 Éő bátyám Aladar, boszut állni érte
 Még azt sem tudok én, de nem! itt van még,
 S felkapta az ijjat, feszíté kihúzára: Lejj!”
 „Menj nyíla aprósnak, menj nyíla Hadúrunk,
 Görög császár szivét fűzjad át középen
 Hogy ne övülhessen Aladar fejének!”

főlott, és repült az, mint csak viharja,
 Mely a fodros tenger vizét felkavarja,
 Mint lövő dörgés, úgy dübörgött messze,
 Boszut álló testvére kerítől cserélve.....
 „Viszka jó vizet, forduljunk mi vissza
 Hol a húr paripa a Don vizit issza,
 Hadd fedjen el minket homi földnek hantja
 Hadd zengjen felőlünk húr dalosok lantja

Keljelek a sírból nyugovó vidécek,
 Vessély fenyegeti már a székely népet,
 Tengernyi az ellen, maroknyi a székely,
 Most jere el Csaba, most jere csak még el!
 Skét a szellem loboz, felkelnek a holdak
 Hatalavány fegyver öndve sejtő igboldos,
 Nincsen olyan bátor, a ki ezt nézni el,
 Elfedi két személ veselkedő kezével.

Kérd sebet nem ejt már, lándzsái vért nem
 S mégis nincs retentőbb ellenség a lond már,
 Elzaladt az ellen, mentve már a holdnál
 "Vajjon hol van Csaba? csak nem lövözék el?"
 Pedig elment immár, elkövözött égen
 Csak sergének nyoma látják még az égen,
 S emlékeztetőül mindig feltűn újca
 Holdvilágos éjen a "Hadaknak útja!"

Sok idő elmúlt már, porba hulltak évek
 Mióta jó Csaba elhagyta a népet.
 Sok bű, sok baj érte, amde meg volt mondva
 Írótalálta a régi elhagyott eskorra,
 Egyesülve velle erős javoi nőtek,
 Hacsakwa fogóval emérlő időnek.
 Áldd meg Isten nevet, elhalmozva fényvel,
 Nyújts feléje védelő kart, ha küzd ellenséggel!

Vége.